

Henki &

elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 30.4.2014 • numero 8

Jumalan miehii

Immanuel

Tutkitaan,
kun kuolema
yllättää

► sivu 5

Kehu, niin
kassakone
kilisee

► sivu 6–7

Äiti iloitsee,
huolestuu
ja rakastaa

► sivu 8–9

Pääkirjoitus

Lottovoittaja

Nuorimmainen pötkötteli sohvalla aamupalan jälkeen. Hän ärsyntyi, kun minä viheltelin keittössä. ”Äiti, suu kii!”, kuului napakka komento. Ja miten reagoin? Ilolla tietysti: viisivuotias downimme osaa jo käyttää kolmesanaista lausetta.

Tähän kiteytyy mielestäni jotain oleellista äitiydestä. Siitä rakkaudesta ja ylpeydestä, jota äiti tuntee lapsestaan.

En esikoista odottaessani ymmärtänyt, miten lapsi muuttaa elämän. Paitsi käytännön asioiden vuoksi myös tunnetasolla. En ymmärtänyt, että toista ihmistä voi oikeasti rakastaa niin paljon.

Keskimmäistä odottaessani pohdin, miten rakkautta riittäisi kahdelle lapselle. Kukaan ei kertonut etukäteen, että rakkautta tulee toisen lapsen myötä lisää. Se ei ole esikoiselta pois, vaan rakkauden määrä kasvaa.

Nuorimmaista odottaessani en voinut aavistaa, että erityislapsi rikkoo kaikki rakkauden rajat. Alunperin rajalliseksi luulemani rakkaus ei suinkaan ole lapsiluvun kasvettua ehtynyt, vaan se tuntuu vahvalta joka päivä. Joskus rakkauspuuska iskee yllättävissäkin tilanteissa, vaikka silloin kun lapsikatras istuu iltapalalla päivän leikeistä nuhjaantuneena tai silloin kun koko perhe ahtautuu samalle sohvalle tiiviiksi läjäksi.

Ystävä- ja tuttavapiirissä on monia lapsettomia. On niitä, jotka ovat päätyneet ratkaisuun tietoisesti, ja niitä, joille se on erittäin ei-toivottu tilanne. Joillakin taustalla ovat veydelliset syyt, joidenkin kohdalla elämä vain on mennyt niin, että lapsia - eikä välttämättä puolisoakaan - ole siunaantunut. Ainakaan ajoissa.

Kipeitä prosesseja ovat käyneet läpi myös ne, joilla vanhemmuus on antanut odottaa itseään, tai ne, joiden vanhemmuus on saanut elää arkea vain hetken. On adoptiolapsia, keinohedelmöitettyjä lapsia ja enkelilapsia.

Itselleni äitiys ei terveydellisistä syistä ollut itsestäänselvyys. Ymmärsin jo varhain, että lapsia ei hankita, niitä saadaan. Jokainen lapsi on ollut lottovoittoa parempi.

Tämän lehden keskiaukeamalla eri aikakausina äidiksi tulleet kertovat äitiydestään. Olosuhteet ovat olleet kovin erilaisia, mutta yksi asia tulee selväksi. Nämä äidit rakastavat lapsiaan.

Hyvää äitienpäivää!

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Raamattusunnuntaina rukoillaan, että Sana leviäisi

■ PETRI KANANEN teksti

Suomen Pipliaseuran tavoitteena on levittää Jumalan Sanaa mahdollisimman monelle ihmiselle maailmassa. Sitä tavoitetta kohti rukoillaan tulevana raamattusunnuntaina 4. toukokuuta.

Raamattusunnuntain kolehti kerätään Suomen kirkkoissa raamattutyöhön Mekongin alueella, erityisesti khmerinkielisen Raamatun uudistamiseen Kambodžassa ja opintoraamatun laatimiseen Vietnamin.

Kambodžan väkiluku on 15,2 miljoonaa. Sen väestöstä yli puolet on alle 24-vuotiaita. Vietnamin puolestaan on 92,5 miljoonaa asukasta, joista lähes 15 prosenttia puhuu äidinkielenään jotakin vä-

hemmistökieltä. Raamatun kääntämiseksi vähemmistökielille on tilausta. Tavoitteena on saada Raamattu kaikkien ulottuville - myös niiden, joilla ei ole varaa ostaa sitä.

Raamatunkustantamisen lisäksi Pipliaseura järjestää lukutaito-ohjelmia siellä, missä lapsilla ja aikuisilla ei ole ollut mahdollisuutta oppia lukemaan ja kirjoittamaan.

Suomen Pipliaseura syntyi levittämään Raamattua Suomessa. Seura perustettiin 1812 skotlantilaisen pastori **John Patersonin** aloitteesta. Se on osa Yhtyneiden Raamattuseurojen verkostoa. Yhtyneet Raamattuseurat on mukana 450 käännöshankkeessa eri puolilla maailmaa. Näillä tavoite-

taan lähes viisi miljardia ihmistä.

Keski-Suomen Pipliaseura on aktiivisesti mukana raamattusunnuntaissa. Keski-Suomen alueen johtajana toimii Vaajakosken aluekappalainen **Hannu Huttunen**.

- Olemme ekumeeninen seura. Mukana on luterilaisten lisäksi esimerkiksi ortodokseja ja helluntalaisia, Huttunen sanoo.

Keski-Suomen Pipliaseura toimii matalalla profiililla. **Tapio Markkanen** ja **Seppo Riikonen** kiertävät kertomassa toiminnasta seurakuntien pyynnöstä. Pipliaseuralla on Keski-Suomessa 230 jäsentä.

- Kaiken kristillisen lähetystyön perusta on omalla kielellä luettava Raamattu, Huttunen tiivistää.

Seurakuntavaaleista paikallisesti nettisivulla

■ SIRPA KOIVISTO teksti

Seurakuntavaalit järjestetään marraskuussa 2014. Parhailaan on käynnissä ehdokkaiden rekrytointi. Jyväskylän seurakunnan nettisivuille on koottu oma sivusto seurakuntavaaleja varten. Sinne kootaan myös jatkuvasti uutta tietoa vaaleista.

Tällä hetkellä vaalisivustolla kerrotaan ehdokasasettelusta: Kuka voi olla vaaleissa ehdokkaana, ja

miten ehdokkaaksi pääsee.

Vaalisivustolle on myös koottu seurakuntavaalien tärkeät päivämäärät. Lisäksi kerrotaan tällä hetkellä toimivista valitsijayhdistyksistä.

Lisätietoja:
seurakuntavaalit.fi
jyvaskylanseurakunta.fi/
seurakuntavaalit

Tapetilla

Huuda itsellesi päheä pelipaita ja tee hyvää

■ PETRI KANANEN teksti ja kuva

Olisiko kiva fiilistellä Suomen lätkäpelejä maajoukkueen pelipaita päällä? Entä jos se olisi varustettu vielä pelaajan nimmarilla? Nyt se on mahdollista.

Jyväskylän seurakunta järjestää huutokaupan, jossa kaupataan kolme pelipaitaa. Suomen jääkiekkoujoukkueen paidoista tyrkyllä ovat **Petri "Konna" Kontiolan** #27 ja **Jori Lehterin** #12. Lisäksi myyn-

nissä on Jypin **Eric Perrinin** kauden 2013-14 pelipaita joukkueen nimmarilla varustettuna.

Miten paidat rantaautuivat Jyväskylän seurakuntaan?

- Päätin kysyä josko jääkiekkoliitolla olisi jotakin lätkään liittyvää materiaalia. En minä näin isoon asiaan uskonut, että saataisiin paidat pelaajien nimikirjoituksilla varustettuna, diakonian vs. työalasihteeri **Tero Reingoldt** sanoo.

Lätkä liittyy kiinteästi Vaajakosken

kirkolla 10.5. toisen kerran järjestettävään lätkäiltapäivään. Ajatuksena on katsoa porukalla Suomi-Latvia-peli isolta ruudulta.

- Siinä voisi olla mahdollisuus vaikka perheen miesväelle ottaa äiti mukaan näin äitienpäivän aattona tällaiseenkin tapahtumaan. Ehkä me voisimme jonkun yllätyksenkin keksiä.

Lätkäiltapäivään on vapaa pääsy. Siellä on buffet, jolla kerätään rahaa Yhteisvastuun hyväksi. Otelu alkaa televisiosta klo 16.45, mutta virittäytyminen peliin alkaa jo kello 16.

- Idea koko juttuun lähti siitä, että meillä on ollut Jypin kanssa yhteistyötä pitkään. Olemme saaneet käydä pelissä lipaskeräyksellä, Reingoldt taustoittaa.

Huutokaupasta tulleet rahat ohjataan lyhentämättöminä Yhteisvastuukeräykseen. Huutaminen tapahtuu huuto.net-palvelussa. Huutokauppa sulkeutuu viimeistään 10.5.

Yhteisvastuukeräyksen kohteena on tänä vuonna saattohoito ja sen parantaminen. Ulkomaan kohteena on Guatemala, ja siellä ihmisoikeuksien parantaminen.

Paidat huuto.netissä
Leijonat / Kontiola
Leijonat / Lehteri
Jyp / Perrin

Lätkäpaidan ostaminen tekee hyvää. Tero Reingoldtilla on tarjolla on nimmareilla varustettu Kontiola #27, Lehteri #12 ja Jypin Eric Perrinin paita.

Henki & elämä

Kannen kuva: Keravalainen Immanuel on kristillisen hip-hopin uranuurtaja Suomessa.

Kuva: Jiffel Records

Jyrki Taipaleen harrastuksena on vanhat amerikanautot, joiden menoa voi ihaila American Car Club Jyväskylän perinteisessä Vappu-cruisingissa. –Tapahtumassa tapaa muita harrastajia ja pääsee näkemään, mitä talleissa on talven aikana puuhasteltu, yhdistyksen puheenjohtajana toimiva Taipale kertoo.

Aikainen kevät yllätti autoharrastajan

American Car Club Jyväskylä ry:n puheenjohtaja valmistautuu jo perinteiseen Vappu-cruisingiin. Jyrki Taipaleen mielestä vanhoilla autoilla on leppoisaa ajella.

SIRPA KOIVISTO teksti
JYRKI TAIPALE kuva

Toimit ACC Jyväskylän puheenjohtajana. Mitä muuta teet?

Olen töissä VR:llä vaihtotyönjohtajana Äänekoskella.

Aikainen kevät taitaa olla autoharrastajan mieleen, vai mitä?

Hieman kerkesi yllättämään, kun auton huolto on vielä hieman kesken, mutta kivaa on.

Millainen auto sinulla on?

Oldsmobile Delta 88 Royale cabriolet vm-72, Chevrolet Corvette Stingray vm.-68 ja pari muutakin...

Miten aikanaan innostuit amerikkalaisten autojen harrastamisesta?

Olen pienestä pitäen pelannut autojen kanssa. Mökillä ajoin autolla jo alle kymmenvuotiaana. Ensimmäinen omista nimissänini ollut amerikanauto oli Corvette, jonka serkkuni toi Saksasta vuonna -97. Auton piti ensin olla avomersu, mutta serkku ei suostunut ostamaan mitään muuta autoa kuin Corvetten. Harrasteautona minulla oli ollut jo 15 vuoden ajan Ama-

zon. Amerikkalaiset on autot tehty raudasta ja niissä on kokonainen moottori. Ne ovat isoja ja leppoisia cruisailla.

Mikä vanhoissa menopeleissä sinua viehättää?

Muotoilu. Kaikki vanhat autot eivät ole saman näköisiä.

Miksi vanha auto eikä uudenkarhea menopeli?

Vanhat autot ovat simppelempiä rakennettuja, eikä niissä ole liikaa sähköisiä.

Onko autosi jättänyt koskaan matkalle?

Ei ole, aina on perille päässyt ajamalla. Joskus hieman rauhallisemmin.

Voiko autoharrastaja olla ekoihminen?

Eikös sitä ole ”ekoihminen” parhaimmillaan, jos samalla autolla ajellee 40 vuotta. Taitaa uuden auton tekemiseen kulua aika paljon luonnonvaroja, ja jos niitä vielä vaihtaa parin vuoden välein niin saavat ekoihmiset katsoa peiliin. Toisaalta jos pitäisi yli 20 vuotta ajella samalla autolla, niin eihän

täällä olisi kuin jenkkejä ja Mersuja ajossa...

Paljonko autovahaa kuluu vuodessa?

Pari purkkia, pesuainetta enemmänkin.

Menevätkö kaikki rahasi autoihin?

Ei enää nykyisin. Perhe ensin, sitten harrastukset.

Ymmärtääkö perhe autoharrastustasi?

Menossa mukana. 8- ja 10-vuotiaat tytöt kiertävät taloa jo mopolla...

Millainen on American Car Club Jyväskylän Vappu-cruising?

Se on ylivoimaisesti Suomen suurin Vappu-cruising. Viimeksi autoharrastajia oli mukana yli 800. Innokkaimmat ovat tulleet tapahtumaan Sodankylästä asti. Itse olen ollut vetämässä tätä touhua vuodesta -97 lähtien. Mukava tapahtuma, jossa tapaa muita harrastajia ja näkee mitä talleissa on talven aikana puuhasteltu.

Millainen on unelmiesi auto?

Unelmieni auto on Chevrolet Cor-

vette. Se on ainoa urheiluauto Ferrarin lisäksi. Corvetten korimalli on mielestäni kaikkein hienoim. Siinä on iso moottori ja se kulkee kovaa.

Oletko käynyt Amerikassa?

En vielä, mutta haaveissa olisi. Haluaisin ajaa mantereen läpi valtatie 66:ta pitkin. Pitää varmaan voittaa lotossa, ennen kuin haave toteutuu.

Mistä muusta haaveilet?

Alkais vaan kesäloma nopeasti.

Mistä saat virtaa?

Tuossa kun rapulla istuu ja katselee nuorison menoa.

Millaisia kesäsuunnitelmia sinulla on?

Vierailla paikallisissa kulttuuritapahtumissa.

Parasta juuri nyt?

Aurinko ja ulkotyö.

Amerikan Car Club Jyväskylä ry:n perinteinen Vappu-cruising to 1.5. Lähtö Seppälän Prisman pihasta klo 15.

Torinon käärinliina -näyttely kiinnostaa

Torinon käärinliinaa esittelevään näyttelyyn oli pääsiäismaanantaihin mennessä tutustunut 1 500 katsojaa. Pääsiäismaanantain miniseminaariin osallistui noin 240 kuulijaa, joten näyttely on houkuttanut huhtikuun alusta lähtien 1 700 ihmistä. Miniseminaarissa luennoi sindonologi **Juha Hiltunen**. Kuuluisaa pyhäinjäännöstä esittelevä näyttely on auki Keskus-seurakuntatalolla vielä 10.5. saakka joka päivä klo 12-18. Sisäänpääsy on ilmainen.

Hautojen hoitotilaukset myös netin kautta

Hautojen hoitokausi alkaa hautausmaiden yleisviouksella toukokuussa, jolloin haudoilta poistetaan havut, kanervat, kynttilät, kukkalaitteet ja muut talvikoristeet. Hoitohautojen istutukset aloitetaan kesäkuun puolella, kun hallanvaara on ohi.

Hautojen hoitosopimus tehdään ajalle 1.6.-30.9.2014. Hautojen hoitotilaukset voi tehdä myös netin kautta. Lomake löytyy Jyväskylän seurakunnan nettisivuilla kohdasta Palvelut ja yhteystiedot/Hautaus- ja puistopalvelut/Hautojen hoito.

Terrori-iskuista selvinneiden tarinoita

Vaino kohtaa miljoonia kristittyjä joko uskonnollisista, etnisistä tai poliittisista syistä. Kanadalainen **Greg Musselman**, kansainvälisesti tunnettu dokumenttitoimittaja, liikkuu vaarallisimmilla alueilla, joissa kristityt vähemmistöt ovat joutuneet ääriliikkeiden maalitauksi. Hän on haastatellut terroristien uhrien omaisia ja haavoittuneita, jotka ovat jääneet eloon Nigeriassa, Indonesiassa, Egyptissä, Pakistanissa ja Syyriassa. Musselman puhuu aiheesta Jyväskylän kaupunginkirjastolla keskiviikkona 14.5. klo 18 ja esittää myös lyhyen videokuvan, joka kertoo kristittyjen elämästä vainojen keskellä.

Diakoniassa lähes 3 miljoonaa kohtaamista

Diakoniatyössä oli lähes 3 miljoonaa kohtaamista viime vuonna. Diakoniatyöntekijät kohtaavat ihmisiä ruokajakeluissa, ammatillisesti ohjatuissa vertaisryhmissä, vastaanotolla, leireillä ja pistäytymissa paikoissa, kuten mummon kammareissa. Diakonian keskeinen muoto ovat kahdenkeskiset luottamukselliset keskustelut. Useimmin yhteydenoton syynä ovat talousvaikeudet, terveyden ja sairauden kysymykset sekä ihmissuhteet. Diakoniatyö tarjosi taloudellisia avustuksia 7,8 miljoonaa euroa. Lisäksi seurakunnat jakoivat ruokakasseja ja järjestivät ruokailuja.

Lampaita on lähestyttävä hiljaa

Lampaat itse eivät ole hiljaisia eläimiä, ainakaan ruoka-ajan lähestyessä. Laumaa johtaa joku vanhoista uuhista.

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Lauri Salonen ja Emil Jämsen avaavat Palokan Heinämäessä sijaitsevan lampolan ulko-oven. Toistaiseksi on hiphiljaista. Kun pojat avaavat sisäoven, alkaa kuulua vaativa määkinä; toiset määkivät kimeällä äänellä, toisten mää lähtee möreästi ja matalalta. Lampaat tietävät, että kohta tulee heinää ja kauraa. Vikkeläkiintuisimmat karitsat hyppäävät karsinastaan ja töytäilevät käytävällä ees taas.

Lampolan emäntä **Eila Rossi** nappaa syliinsä Siru-karitsan ja kertoo, että sen syntymäpaino oli vain 1800 grammaa. Siru rimpui-lee takaisin karsinaansa, ja Eila Rossi jakelee päkäpäille heinää.

Lauri ja Emil ovat jo ehtineet istumaan karsinan nurkkaan. Laurin nimikkolampaat, nelivuotias Söpö ja kaksivuotias Nöpö – äiti ja tytär – ovat karitsoineet noin kuukausi sitten.

– Söpön karitsat ovat Sisu, Elisa ja Ronja, Nöpön Emppu ja Elli. Kun ne syntyivät, ne olivat aika toheloita. Jos ne vaikka nosti seisomaan, ne kaatuivat, Lauri muistelee.

– Karitsat ovat hassuja, kun ne hyppivät toistensa yli ja menevät välillä syöttökaukaloon, pojat kertovat.

Karitsat käyvät nuuskimassa poikien taskut. Yksi jopa nuolaisee Emiliä nenään.

Pojat ovat oppineet ymmärtämään lampaiden käytöstä.

– Niitä pitää lähestyä hitaasti ja varovasti. Ei saa puhua kovalla äänellä. Jos haluaa, että ne tulevat lähelle, kannattaa istua tai olla kyykyssä.

Pojat tuntuvat puhuvan kokemuksen äänellä, sillä pikkuiset karitsat tunkevat heidän syliinsä, kun pojat asettuvat karsinan nurkkaan.

– Laitumella lampaat tulevat hoitajansa luo hoitajan äänen kuultuaan kuultuaan tai jos rapisuttaa vaikka leipäpussia tai kuroja sangossa, Eila Rossi täydentää.

” Kun karitsat syntyivät, ne olivat aika toheloita.

Rossin tilalla on kymmenen emolammasta, niiden karitsat sekä muutama ikäännytyn ”koristelammas”, jotka eivät enää karitsoi. Muutama lammas viettää kesänsä tuttavien kesälampaina.

– Emme anna kenellekään yhtä lammasta, se ei sovi laumaeläimelle. Kaksikin on vasta pari, mut-

Lauri Salonen (vas.) ja Emil Jämsen osaavat käsitellä lampaista. Lampaista pitää lähestyä varovaisesti ja hiljaa, kovaääninen törmäily säikäyttää arat eläimet tiheensä. Noin kuukauden ikäiset karitsat tunkevat poikien syliin istumaan.

ta kolme lammasta voi mennä hyvään kesäkotiin, Rossi kertoo.

Kesäpaikassa pitää olla riittävän iso ja aidattu laidun.

Loppujen lampaiden kesät sujuvat Typpälänjärven rannassa laidunna.

– Ne kävelevät sinne minun perässäni, kulkevat kun minä kuljen ja pysähtyvät kun minä pysähdyn.

Kesälaitumilla lampaiden elo ei aina ole auvoista, sillä koirat saattavat hätyyttää niitä.

– Lammas on saaliseläin, joka juoksee karkuun, koira on saalistaja, joka ajaa takaa, Eila Rossi muistuttaa ja toivoo, että kaikki koiran kanssa liikkuvat pitävät koiransa hihnassa, kun liikkuvat lampaiden laidunalueiden lähetyillä.

– Muutama lammas on jouduttu lopettamaan, kun koirat ovat raadelleet niitä.

Vieraat eivät saa mennä syöttämään lampaista aitausten yli, sillä se opettaa lampaat väärille tavoille. Lampaista ei myöskään saa ajaa takaa, sillä ne saattavat suorastaan läikähtyä ja kuolla siihen pelästykseen.

Rossi on oppinut tulkitsemaan lampaiden kommunikointia.

– Nyt kuulet niiden huutoäänien. Se tarkoittaa, että niillä on nälkä. Kun ne ovat saaneet ruokaa, ne alkavat märehtiä ja ynistä tyytyväisinä. Pienimmät menevät nukkumaan. Kun ne ovat seurallisia, ne tulevat nuuhkimaan ja hyppäävät

vaikka syliin.

Lampaat pysyvät terveinä, kun ne saavat lajinnukaista ruokaa ja puhdasta vettä ja saavat olla laumassa lajitovereidensa kanssa. Jos lammas vetäytyy laumasta, riiputtaa päätään ja sen uteliaat pystykorvat painuvat alas, asiat eivät ole hyvin.

Lammas on laumaeläin, ja lauman johtaja on yleensä joku vanhoista uuhista. Johtaja on rohkeampi kuin muut, ja se tulee laumellakin nuuskimaan vierasta, kun toiset jäävät vielä taka-alalle odottelemaan johtajan reaktioita. Lampaat tuntevat omistajansa ja ruokkijansa äänestä – jopa auton äänestä; tutun äänen kuultuaan ne kipaisevat luo.

Hengissä

Lampaita Isän oomme kaikki

Joh. 21: 15-19

Kun he olivat syöneet, Jeesus sanoi Simon Pietarille: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä toiset?” ”Rakastan, Herra”, Pietari vastasi, ”sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Ruoki minun karitsoitani.” Sitten hän kysyi toistamiseen: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko minua?” ”Rakastan, Herra”, Pietari vastasi, ”sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Kaitse minun lampaitani.” Vielä kolmannen kerran Jeesus kysyi: ”Simon, Johanneksen poika, olenko minä sinulle rakas?” Pietari tuli surulliseksi siitä, että Jeesus kolmannen kerran kysyi häneltä: ”Olenko minä sinulle rakas?”, ja hän vastasi: ”Herra, sinä tiedät kaiken. Sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Ruoki minun lampaitani. Totisesti, totisesti: Kun olit nuori, sinä sidoit itse vyösi ja menit minne tahdot. Mutta kun tulet vanhaksi, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöttää toinen, joka vie sinut minne et tahdo.”

Näin Jeesus ilmaisi, millaisella kuolemalla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Sitten hän sanoi: ”Seuraa minua.”

Sunnuntai 4.5. on Hyvän Paimenen sunnuntai. Päivän evankeliumitekstissä ylösnoussut Jeesus ”testaa” Pietaria, joka oli kieltänyt tuntevansa Jeesuksen, kun Jeesus oli vangittu ja häntä kidutettiin.

Pietari kielsi Jeesuksen kolmesti, ja nyt Jeesus kysyy häneltä kolmesti, rakastaako Pietari häntä.

Jyväskylän seurakunnan papit kirjoittivat päivän tekstistä lyhyen Twitterissä jaettavan saarnan eli twaarnan, joka saa sisältää enintään 140 merkkiä.

Jeesus ei ole kiiltokuva, hyvä paimen ei ole kenenkään yksinomistuksessa. Hän on siellä, missä perheet hajoavat, missä elämä kolhii, jokaisen eksyneen luona.

**Riikka Saarno
Taulumäen kirkko**

Liikumme sitä kohti mitä rakastamme. Innon voi päätellä liikkeen suunnasta, ei puheista.

Mihin käytän aikani? Siitä näen, mitä haluan. Haluanko hyvää?

**Kimmo Nieminen
Taulumäen kirkko**

Ensi sunnuntaina sanoma armosta tulee kieltäjä Pietarin kokeman armahduksen kautta niin ilmeiseksi, ettei moderni ajattelu olisi sitä koskaan keksinyt.

**Mauri Tervonen
Huhtasuon ja Halssilan kirkot**

Ruoki, kaitse, ruoki; Jeesuksen tehtävä Pietarille, seurakunnan paimenelle. Tehtävään kysytään rakkautta, jonka vain Jumala voi antaa.

**Antti Koivisto
Korpilahden kirkko**

Olemme itsenäisiä. Emme tarvitse paimentajaa. Ajatteleminen. Joku sinua ja minua tänäänkin paimentaa? Kuka? Kenen paimennettavaksi suostumme?

**Kati Reukauf
Kuokkalan kirkko**

Pietari kumoaa aikaisemmat kieltonsa. Hän todistaa kolmasti rakastavansa Jeesusta. Mieli-pide saa ja voi muuttua. Se kertoo kyvystä oppia. Pietari oppi läksynsä.

**Niina Kari
Tikkakosken kirkko**

Aikamme kaipaa hyviä johtajia. Psalmi 23 puhuu hyvästä paimenesta, joka johtaa viisaasti, on turvana. Hyvä paimen Jeesus tietää tarpeemme.

**Risto Vallipuro
Tikkakosken kirkko**

Ylösnoussun kanssa kaikki on mahdollista. Kieltäjä saa kaitsea ja rikkimennyt rakastaa. Yönsä ennen pelännyt nyt yönsä rohkeuden saa.

**Ville Tikkanen
Kaupunginkirkko**

Hyvä paimen tuntee laumansa, myös eksyneet. Yhä uudelleen hän sanoo: Ystävä, ole rohkea,

Hyvän Paimenen sunnuntai 4.5.

syntisi annetaan anteeksi. Siksi hän on niin rakas.

**Seppo Hautalahti
Palokan kirkko**

Sitkeänä miehenä Jeesus kysyy toistuvasti minulta: Rakastatko ihmisiä, joita kuvittelet auttavasi? Näetkö sairaiden kasvoilla minun kasvo-ni?

**Asta Rusanen
sairaalapastori**

Kuolinsyyn tutkinta on ihmisoikeus

Kuolema voi yllättää kesken arkiaskareiden tai unessa, vaikka mitään todettua ja aikaisemmin hoidettua sairautta ei olisikaan. Laki vaatii, että kuolinsyyn on selvitettävä kaikissa tapauksissa.

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Jos ihminen kuolee äkillisesti, paikalle on kutsuttava poliisi tai lääkäri. Käytännössä paikalle tulee ensin poliisi. Kuolemansyyn tutkinta on poliisille kuuluvaa erityis-tutkintaa. Äkillinen kuolema kuuluu aina oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittelyn piiriin.

– Poliisi varmistaa tapahtumapaikalla vainajan henkilöllisyyden ja selvittää kuolintapahtuman ja -olosuhteet. Sen jälkeen vainaja kuljetetaan kuolinpaikkaa lähinnä olevaan kylmiöön kunnes selviää, edellyttääkö tapaus oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen suorittamista vai kuuluuko se lääketieteellisen kuolinsyyn selvittämisen piiriin, sanoo Keski-Suomen poliisilaitoksen väkivaltarikosryhmän tutkinnanjohtaja, komisario **Eila Koivuniemi**.

Viime lokakuun alussa toteutetun organisaatiomuutoksen jälkeen oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset on keskitetty Suomessa viidelle paikkakunnalle: Tampereelle, Kuopioon, Ouluun, Turkuun ja Helsinkiin. Keski-Suo-

men vainajat tutkitaan Tampereella.

– Poliisi sopii patologian osaston kanssa vainajan avausajan kohdan ja ilmoittaa sen omaisille samoin kuin senkin, milloin vainajan voi noutaa patologian osastolta. Kun avaus on tehty, omainen saa hautausluvan ja voi ryhtyä hautajaisjärjestelyihin.

Äkkikuoleman aiheuttama järkytys on läheisille ahdistava ja monesti he ovat alussa kyvyttömiä pyytämään tai hakemaan itselleen apua.

” Laki kuolemansyyn tutkinnasta on erittäin hyvä.

– Luonnollisesti poliisi pyrkii omalta osaltaan huolehtimaan siitä, että vainajan omaiset pääsevät sellaisen avun ja tuen piiriin, johon he ovat halukkaita. Me annamme asiasta kirjallistakin tietoa, jotta he voivat palata siihen alkushokin jälkeen.

– Laki kuolemansyyn tutkinnasta on erittäin hyvä ja maamme oi-

keuslääketieteellinen kuolinsyiden tutkinta on niin laadukasta, että viranomaiset tulevat ulkomaita myöten Englannista ja Japanista saakka sitä Suomeen opiskelemaan, kertoo professori **Pekka Karhunen** Tampereen yliopistosta.

Kuolinsyyn tutkinnan laadukkuudesta huolimatta maassamme jää 20–40 kuolintapausta vaille yksiselitteistä, varmaa kuolinsyitä.

– Merkittävä osa näistä voi aiheutua sydämen rytmihäiriöistä, joiden taustalla saattaa olla perityä alttius.

Lopullisen tuloksen saaminen oikeuslääketieteellisestä ruumiinavauksesta kestää noin puoli vuotta. Väliaikainen kuolintodistus annetaan heti ruumiinavauksen jälkeen. Jos kuolinsyyn selvittäminen vaatii oikeuskemiallisia tai mikroskooppisia tutkimuksia, kirjoitetaan lopullinen kuolintodistus vasta niiden valmistuttua. Kuolintodistus lähetetään Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle, joka toimittaa sen tarkastuksen jälkeen Tilastokeskukselle.

Vuonna 2011 tehtiin oikeuslääketieteellinen ruumiinavaus yli

10 000 kuolulle eli reilulle 20 prosentille kaikista kuolleista. Näistä kuudesta kymmenestä kuolemansyynä oli sepelvaltimotaudista tai muusta sydänsairaudesta johtuva tekijä.

” Kun avaus on tehty, omainen saa hautausluvan.

Pekka Karhunen haluaa kiinnittää huomiota siihen, että suurten ikäluokkien vanhetessa kuolemantausten määrä laitoksissa ja hoitokodeissa kasvaa.

– Vanhusten kuolinsyitä selvittäessä ei perussairaudesta johtuvaa kuolinsyitä pidä ottaa automaattisena, vaan on huomioitava jonkin toisen huomaamatta jääneen sairauden, tapaturman ja jopa rikoksen mahdollisuus, Karhunen painottaa.

– Huolellinen kuolinsyyn tutkinta on ihmisoikeus, josta on pidettävä tiukasti kiinni. Vanhusten kuolinsyiden selvittämisen laatutason heikentäminen olisi ikärasismia.

Tiesitkö?

Poliisin on tehtävä kuolinsyyn tutkimus

■ Kun kuoleman ei tiedetä johtuneen sairaudesta tai kun vainaja ei viimeisen sairautensa aikana ole ollut lääkärin hoidossa.

■ Kun kuoleman on aiheuttanut rikos, tapaturma, itsemurha tai myrkytys, ammattitauti tai hoito-ompeiden puutteet. Myös epäily näistä riittää tutkintaan.

■ Kun kuolema on muuten tapahtunut yllättävästi.

Kolumni

Myös työntekijää täytyy huoltaa

Työssäni työterveyspsykologina tapaan yksilövastaanotolla ihmisiä, jotka tulevat keskustelemaan, etteivät saa unta tai heräilevät aamuyöllä. He ovat ärtyneitä ja väsyneitä päivisin – mieli on maassa, eikä mikään tunnu enää mil-tään. Tapaan myös heitä, jotka ovat huolissaan, että eivät enää muista tai opi asioita siten kuin ennen. Olen tavannut myös heitä, jotka miettivät, onko juuri tämä työ sitä, mitä he haluavat tehdä tai heitä, jotka pohtivat voiko tämän päivän työelämän oravanpyörässä jaksaa. Näiden ihmisten tarinoista löytyy monenlaisia tämän päivän työelämän tosiasioita: epävarmuutta, epärealistisia tulostavoitteita, organisaatiomuutoksia, kiireen tuntua, epäselviä toimenkuvia...

Työ on monelle meistä myös voimavara. Silloin, kun tekee itselle mielekästä työtä tarkoituksenmukaisilla työkaluilla oikeudenmukaisesti johdetussa organisaatiossa ”hyvien tyyppien” kanssa siten, että työpäivän voi päättää ”oikeaan aikaan”, on mahdollista kokea aidosti työn iloa.

Työssä tarvittavia koneita huolletaan ja ohjelmistoja päivitetään jatkuvasti. Myös työntekijää täytyy huoltaa. 10000 kilometrin välein öljynhuolto tai keväällä ketjujen kiristys ei riitä; työntekijää täytyy huoltaa joka päivä. Ja yö. Unen merkitys työssä ja elämässä jaksamiselle on suuri. Saako unta silloin, kun sen aika olisi, riippuu paljolti siitä, miten paljon päiväsaikaan on ”konetta huoltanut”. Onko muistanut huolehtia työn tauottamisesta ja syönyt lounaan? Onko muistanut pyöräyttää hartioita ja oikaista selkää tai istua hetkeksi, jos on ollut jalkojen päällä pitkään? Pitääkö vapaa-ajan vapaana vai lukeeko työsähköpostin vielä ennen nukkumaan menoa? Harrastaako säännöllisesti liikuntaa? Työssä ja elämässä jaksamiseen ei yleensä tarvita ihmeitä – perusasioista huolehtiminen riittää.

Jokainen meistä vaikuttaa – halusimmepa tai emme – työpaikan ilmapiiriin. Sinä voit huolehtia omalta osaltasi esimerkiksi siitä, että aamuisin toivotat toiselle hyvät huomenet. Tai siitä, että työyhteisössäsi on sallittua niin nauraa kuin esittää eriäviä mielipiteitä sekä siitä, että huhut eivät lennä sinulta eteenpäin ja että apua saa pyytää. Mahdollistetaan yhdessä työn – ja elämän – ilo.

Katri Virokannas
työterveyspsykologi
Mehiläinen

Tänään rukoilen

Rukoilen huolenpitoa arkeen

Rukoilen Jumalan huolenpitoa perheeni arkeen, omaan jaksamiseen ja lasten kasvattamiseen. Kiitän sellaisista vaikeista asioista,

jotka ovat ratkenneet parhain päin, tai edes niin, että ovat jollain lailla ratkenneet niin, että voin elää niiden kanssa. nainen, 40

Työpaikan myöntein lisää työntekijän teh

Myönteinen palaute voi johtaa hyvän kierteseen työpaikoilla. Asiallisesti ja joustavat vaikeina aikoina huonosti kohdeltuja enemmän.

KARI KAUPPINEN teksti
HENRI KÄHKÖNEN piirros

– **Niukkuuden** aikoina myönteinen palaute on hyvä keino tukea työhyvinvointia, sanoo Työterveys Aallon työterveyspsykologi **Seija Taskinen**.

– Se on suuri voimavara. On tuhannen taalan kysymys, miksi kiittäminen ja myönteisen palautteen antaminen on niin vaikeaa. On harmi, jos huomataan vain siinä vaiheessa, kun jokin on mennyt pieleen.

Hyvä palaute näkyy myös euroissa. Työterveyslaitos mainitsee, että työhyvinvointi vaikuttaa organisaation kilpailukykyyn, maineeseen ja siis myös taloudelliseen tu-

lokseen.

– Niin, parhaita tekijöitä saadaan usein niihin työpaikkoihin, joista kuuluu hyvää sanottavaa. Eikä siis ole salaisuus, että hyvällä mielellä tehdyt työt lisäävät tehokkuutta; hyvä olo lisää hyvää fiilistä, syntyy hyvän kierre. Samalla tavalla voi käydä toisinkin päin.

Työterveyslaitoksen nettisivuilla voi arvioida erityisen työhyvinvointilaskurin avulla, kuinka erilaiset työhyvinvointia parantavat muutokset johtavat esimerkiksi vähentyneiden sairauspoissaolojen ja muiden kulujen laskun kautta tuottavuuden kasvuun. Rahaa siis säästyy. Entistä paremmalla johtamisella voi saada säästöjä aikaan,

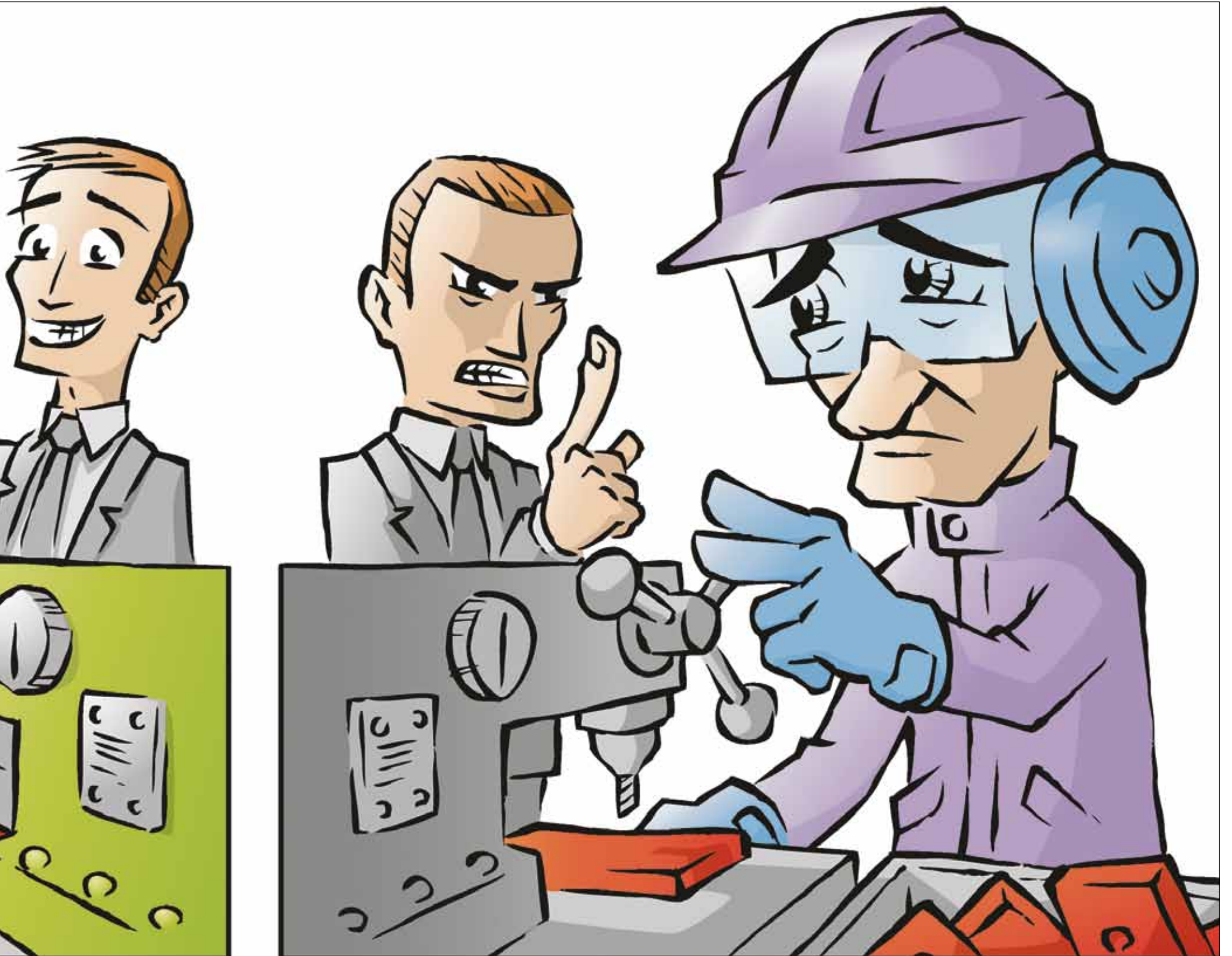
ilmaiseksi, käytännössä käyttämättä aikaa yhtään nykyistä enempää.

Samoin myös kun työtä ja osaamista arvostetaan, se näkyy helposti myös vaikeina aikoina. Työntekijät ovat valmiimpia joustamaan kun heitä on kohdeltu rehdisti ja asiallisesti.

Myös työntekijät voivat osoittaa kunnioitustaan toisten osaamista kohtaan.

– Voi antaa kiitosta, mutta myös ottaa sitä vastaan. Jos joku kiittää, niin ottaa sen vastaan eikä itse mitätöi sitä, että ”enhän minä mitään ole oikeastaan tehnyt”, sanoo Seija Taskinen.

– Työyhteisössä on arvokasta

en ilmapiiri okkuutta

rehdisti kohdellut työntekijät

huomioida hyvin tehdyt asiat, eli mikä sujuu ja mistä voisi kiittää.

Kiitoksen ja myönteisen palautteen antamiseen voi oppia, jos sellaista kulttuuria ei ole työpaikalla ollut.

– Voi miettiä, miten jatkossa toimitaan toisin, jos tarvetta muutokseen on.

Työntekijöiden päinvastaiset kokemukset, se ettei arvostusta saa, saattavat johtaa työpaikalla huonon ilmapiirin kiertäeseen. Samalla katoaa herkästi motivaatio. Esimiesten rooli on tärkeä, sillä esimerkillä myös johdetaan.

Sairauspoissaolot eivät synny vain siitä, että ihminen sairastuu.

Jos töissä kokee tulevansa kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti, se johtaa herkästi turhautumiseen.

– Esimies vaihtui. Nyt kukaan ei osaa hänen mielestään enää mitään ja hänen on itse hoidettava kaikki. Niitä töitä, joita tein ennen, hän on ottanut itselleen; siten ne jäävät tekemättä kun hän ei ehdi kaikkea. Samalla osa saman yksikön esimiehistä on välillä poissa asiasta työpaikaltaan, kertoo viisikymppinen julkishallinnon toimistotyöntekijä.

– Itse olen alkanut tehdä kaikki kauppaostokset työajalla, käyn kampaajalla ja hieronnassa työajalla sekä venytän ruoka- ja kahvitaukoja pitkiksi. Miksi minun pi-

täisi tehdä asiat kunnolla, jos niitä eivät tee pomotkaan?

– Tällainen esimerkki on toivottavasti vain ääri-ilmiö.

Työterveyspsykologi Seija Taskinen sanoo, että pääsääntöisesti esimiehet pyrkivät mahdollisimman hyvään lopputulokseen työyhteisön hyvinvoinnin kannalta.

– Jos joku ei hoida työvelvoitettaan tai noudata yhteisiä pelisääntöjä eikä siihen puututa, se voi ruokkia tämänkaltaista toimintaa työyhteisössä. Se ei kuitenkaan poista muilta velvoitetta ja vastuuta omasta työkäyttäytymisestäään.

Myönteisen palautteen ei tarvitse

olla yltyöpositiivista ja teennäistä vaan tavallista kiittämistä arjen normitilanteissa. Kiitos hyvin tehdyistä asioista kannattaa liittää mukaan myös silloin, jos työntekijälle pitää mainita jostakin kielteisestä, esimerkiksi toimintatapojen muuttamisesta paremmaksi. Samalla kannattaa perustella muutoksen syyt.

– Työntekijät yleensä haluavat tehdä työnsä hyvin. Jos siihen ei ole mahdollisuutta esimerkiksi kiireen tai toimimattomien prosessien vuoksi ja saa vielä huonoa palautetta, niin saattaa kokea itsensä huonoksi vaikka perimmäinen syy on laajempi ja organisaatioon liittyvä, Taskinen sanoo.

– Olen huono -ajatus kirvoittaa usein häpeän tunteen ja päinvastoin. Tällainen ajatus ja häpeän tunteet ovat raskaita ja lamauttavia.

Kun työn tekemisen edellytykset ovat kunnossa, jokainen voi keskittyä omaan tehtäväänsä. Esimiehen rooli on huolehtia muun muassa siitä, että työtä voidaan tehdä tehokkaasti ja turvallisesti.

Hankalissa tilanteissa kannattaa keskustella asiasta esimiehen kanssa. Jos se ei auta, kannattaa olla yhteydessä esimerkiksi työterveyshuoltoon tai ammattiliiton edustajiin. Järeämpi konsti on olla yhteydessä työsuojelupiiriin.

Toukokuu on yhtä juhlaa

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Lyyli Vassisen ensimmäinen äitienpäivä oli 67 vuotta sitten. Esi-koistytär oli syntynyt lokakuussa, tuoreet vanhemmat asuivat vuokralla nykyisen Mäki-Matin perhepuiston vieressä.

– Tunnelmat olivat ihanat, ja olimme niin nuori pari. Oikein ihana tyttö tuli.

Vassinen oli muuttanut Jyväskylään muutama vuosi aiemmin. Hän työskenteli Pitkädulla sijaitsevassa leipomossa, ja samaisen leipomon edustalla hän tapasi myös tulevan miehensä, **Veikon**.

Vassisille syntyi kaikkiaan kolme lasta. Omien lasten lisäksi perheessä oli aikamoista viiskettä, kun naapuruston lapsetkin viettivät heillä paljon aikaa.

– Lapsia oli pihassa 18, ja he käyvät edelleen luonani. Lapset olivat helppoja kasvatettavia.

Lyyli Vassisella on viisi lastenlasta ja yksi lapsenlapsenlapsi.

– Oikein on mukavia lauluvia ja soittavia tyttöjä.

Oman lapsuutensa Lyyli Vassinen eli melkein kokonaan ilman isäänsä, joka lähti metsätöihin Kanadaan vuonna 1926. Isä ei palannut koskaan. Tarkoitus oli, että muu perhe olisi seurannut perässä.

– Äiti ei uskaltanut lähteä ylittämään Atlanttia.

Lyyli Vassinen asuikin lapsuutensa vaarinsa maatilalla, äitinsä ja kolmen sisaruksensa kanssa.

– Äiti sanoi meille aina, että kun minä olen teille isänä ja äitinä, niin näyttäkää, että teistä tulee kunnon ihmisiä.

– Ei sitä koskaan muistele pahalla. Se oli niin ihana aikaa.

Lyyli Vassinen on ollut leskenä vuodesta 1990.

– 66-vuotishääpäivänä kävin tyttären ystävättären kanssa Kaupunginkirkossa. Pääsimme polvistumaan ehtoolliselle juuri siihen

paikkaan, jossa minut vihittiin.

Toukokuu on Lyyli Vassisella juhlan aikaa. Hänellä on samassa kuussa syntymä-, nimi- ja äitienpäivä. Juhlia vietetään perinteisesti nimipäivänä 23. toukokuuta.

– Silloin täällä on oikein kevatlaulajaiset. Tupa ja pöytä ovat täynnä. Paikalla on vieraita tästä talosta, ja sitten on lasten koulutovereita, jotka leikkivät vuonna

1950 samassa pihassa.

– Olen kiitollinen tästä elämästä. Kaikesta, mitä minulla on. Kodista, lapsista, että minulla on ruokaa ja kaikkea. Olen ihan tyytyväinen tähän elämäni.

Mitä ohjeita Lyyli Vassinen antaisi jälkipolville?

– Että he ymmärtäisivät turvautua tuohon taivaan isään. Taivaan Isä kyllä järjestää asiat.

Hersyvimmät naurut lastenlasten kanssa

SIRPA KOIVISTO
teksti ja kuva

Nelisen vuotta eläkkeellä ollut **Aila Viinikainen** on kuuden lapsen onnellinen mummi. Vanhin lastenlapsista on jo murrosiässä, nuorin täyttää neljä vuotta.

– Isovanhemmuus on ollut odotettu elämänvaihe, Viinikainen kertoo.

Lastenlapset ovat tuoneet elämäniloa, myönteisyyttä ja valtavaa hyvänolon tunnetta.

– Ja hersyvimmät naurut olen nauranut heidän kanssaan, Viinikainen hymyilee.

Viinikaisen omat lapset, kolme poikaa, syntyivät 1970-luvulla. Ensimmäisen lapsen kohdalla pitkää äitiyslomasta sai vain haaveilla ja päivähoitoon pääsi vain harva lapsi.

Lasten hoitamisessa lastentar-

hanopettajana työskennellyttä Viinikaista auttoi oma äiti.

– Äitini apu oli korvaamatonta. Sain luoda uraa ja olla mukana erilaisessa yhdistystoiminnassakin.

Vaikka sosiaaliturva oli 70-luvulla vielä monin tavoin puutteellista, ovat nykypäivän äiditkin Viinikaisen mielestä monessa asiassa kovilla.

– Tietoa tulee valtavasti kaikkialta, ja ohjeiden viidakko on melkoinen. Lisäksi monelta perheeltä puuttuu lähiturvaverkko kokonaan. Ei ole ketään, jonka kanssa jakaa äitiyden kokemuksia, Viinikainen huomauttaa.

Jo lapsena Viinikainen oppi sen, että perheen tärkein tuki on läheisissä ihmisissä. Isän kuoleman ja äidin sairastelun vuoksi Viinikainen joutui pitkään huolehtimaan

selvästi nuoremmista veljistään. Onneksi apuna olivat sukulaiset äidin toipumiseen asti.

– Minulle on yhä tärkeää, että suku pitää yhtä, Viinikainen sanoo.

– Olen siinä onnellisessa asemassa, että olen saanut vuorostani hoitaa omia lastenlapsiani.

Lastenlapsia Viinikainen näkee

lähes päivittäin. Nuorempien lasten kanssa käydään yhdessä kerkossa, vanhempia haetaan välillä koulusta suoraan mummin ja papun luokse.

– Lasten kuunteleminen ja läsnäolo on mummina tärkeintä. Mummin roolissa saan myös hemmotella heitä, Viinikainen iloitsee.

Lasten vilpityn ilo sykähdyttää

SIRPA KOIVISTO
teksti ja kuva

Sari Pynnöselle parasta vanhemmuudessa on lasten vilpityn ilo.

– On myös palkitsevaa nähdä lasten kasvavan ja kehittyvän.

Pynnönen toimii restonomien ohjaajana ravintola Dynamossa. Perheeseen kuuluvat yrittäjämiehen lisäksi kuusivuotiaat kaksoset sekä 13-vuotias esikoispoika.

– Äitiys ja oma perhe on aina ollut haaveenani.

Ensimmäinen lapsi syntyi Pynnösen ollessa 26-vuotias.

– Se oli hyvä ikä, sillä olin jo työelämässä, ja opiskelut olivat ohi. Jälkeenpäin huomasin, että nautin toisesta raskaudesta aivan eri tavalla. Osasin ottaa siitä enemmän irti ja pysähtyä raskauteen. Toinen raskaus oli pitkään odotettu ja kiva.

Äitinä Pynnönen sanoo olevansa vanhoillinen. Se näkyy muun muassa siinä, että lapsille asetetaan selkeät rajat. Kotiintulo- ja nukkumaanmenoajoista pidetään kiinni.

– Välillä olen aika tiukka, mutta kyllä meillä myös halataan. Rajojen lisäksi tarvitaan paljon rakkautta.

Parasta ovat yhteiset hetket perheen kesken.

– Yhteiset viikonloput, ruokailuhetket, ulkona grillaaminen. Arjen pienet, mukavat asiat, Pynnönen listaa.

Eri-ikäisten lasten kanssa arki ei ole aina helppoa.

– Huomaan, miten murrosikä nostaa jo vähän päätään vanhemman lapseni kohdalla. Se on samalla haastavaa, mutta myös antoisaa aikaa. Näen hänessä samo-

ja piirteitä kuin itsessäni samanikäisenä.

Lasten kasvaessa myös huolet lisääntyvät.

– Murehdin aika paljon. Kuvassa näkee niin paljon nuoria, jotka ovat ahdingossa jo nyt. Lapsuus on nykyään aivan liian lyhyt, Pynnönen huokaa.

Omaan äitiinsä Pynnösellä on lämpimät välit.

– Häneltä olen voinut kysyä neuvoa, eikä mitään ole tarvinnut koskaan salata. Myös omassa elämässäni olen pyrkinyt siihen, että ilmapiiri kotona olisi avoin ja välittävä, jotta kaikista asioista olisi helppo puhua.

Kotona ensimmäisen lapsen kanssa

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Sanna Rajajärven maailma muuttui viime itsenäisyyspäivänä. Hänen ja **Markus Lammin** yhteiseen perheeseen syntyi esikoinen, **Tuomas**.

– Elämä on kahden aikuisen taloudessa hyvin erilaista kuin lapsiperheessä. Nyt on intensiivistä vauvan hoitamista. Oma aika – sitä on paljon vähemmän.

Tuomaksen syntymän jälkeen Rajajärvelle konkretisoitui, että vastuu lapsesta on ympärivuorokautista.

– On vastuussa toisesta ihmisestä koko ajan. Ei sitä ehkä tajunutkaan ennen lapsen syntymää, miten iso juttu se on.

Ennen Tuomaksen syntymää Sanna Rajajärvi ei tiennyt, mitä tuleman pitää. Kaverin vauvan sylissä pitäminen ei oikein antanut todellista kuvaa.

– Tämä on minulle kaikki uutta.

Rajajärvestä on parasta, kun saa nähdä, miten lapsi kehittyy. Samalla huomaa, että on lapselle tärkein tai tärkeimmistä ihmisistä.

– Ei äidin rakkautta voi verrata mihinkään muuhun. Se on niin ehdotonta ja syvältä tulevaa.

Vatsavaivat piinasivat Tuomasta alkuajoina, ja hän eli Rajajärven kaverin sanojen mukaan Uuden Seelannin ajassa: valvoi yöllä ja nukkui päivällä. Nyt tulokas on siirtynyt jo Suomen aikaan ja antaa vanhempienkin nukkua.

– Siihen ei osannut varautua, että unelle saaminen on tunnin taistelu, ja lapsi nukkuu vain puoli tuntia. Onneksi kun tulee yksi hymy, se unohtuu.

Äitiyttä leimaa 24/7-mentali-teetti eli jatkuva päivystäminen. Toisin on työelämässä, jossa voi lähteä kahvi- tai lounastauolle ja sulkea oven takanaan kello neljä.

– Äitiys ei ole kuitenkaan mitään virka-aikahommaa.

Sanna Rajajärven mielestä vanhempien väsyminen on tabu: ei saisi myöntää, että väsyttää.

– Mutta kyllä jokaiselle vanhemmalle tulee ajatus, että voi kun joku muu nyt hoitaisi.

Väsymiseen voivat liittyä myös hetkittäiset negatiiviset ajatukset lasta kohtaan.

– Sen jälkeen tuntee syyllisyyttä, että miten voin ajatella noin

omasta lapsesta, jota rakastan.

Lapsen kasvatusta Rajajärvi ei pohdiskellut paljonkaan ennen Tuomaksen syntymää. Vieläkään se ole hirveän ajankohtainen aihe.

– Olen ajatellut, että en kykene täydellisyyteen. Haluan olla rakastava äiti, joka samalla osaisi asettaa rajoja, että lapsen olisi turvallista kasvaa.

yli 60-v Elämän palvelua

- Täyden palvelun hautausoimisto -

Puistokatu 2 Kolmikulma Jyväskylä
014 217 879
somman@pajunkukka.fi
www.pajunkukka.fi
ma-pe 9-17, tai sopimuksen mukaan

Sielunkieli

- kristillistä terapiaa

Sielunhoitoterapeutti Anja Kuhno
Puh. 0400 646 232

Keskustie 20 D
40100 Jyväskylä
www.sielunkieli.fi

EkoCenter Noutopalvelu 020 712 1580

KIRPPUTORIT MONIPUOLISET VALIKOIMAT & EDULLISET HINNAT

Vaatteet Huonekalut Kengät
Astiat Kirjat yms.

KANKITIE Kankitie 10 020 712 1580	HARJUNPORRAS Gummeruksenkatu 13 040 756 3303	MUURAME AUTOTALO Punasillantie 4 040 545 0353
--	---	--

Tule ja kohtaa!

Kaiken ikäisille suunnatussa Kansanlähetyspäivien ohjelmassa käsitellään tänä kesänä itsensä, lähimmäisen, seurakunnan ja Jumalan kohtaamista. Tule mukaan!

Ohjelmassa mm. piispa Mouneer Egyptistä sekä Leif Nummelan ja MGtH:n yhteisteos Raamatun punaisesta langasta (kevytversio).

Musiikissa mm. Tulus-kuoro, Pekka Simojoki, Saraste, Jousia Lappi.

Aloitusseminaarista 3.-4.7. saat hyvän alun tapahtumalle.

www.kansanlahetyspaivat.fi

KANSANLÄHETYS, JYVÄSKYLÄN JA MUURAMEN SEURAKUNNAT

Olet tärkeä - Jumalan silmissä.

KANSANLÄHETYSPÄIVÄT
4.-6.7.2014, JYVÄSKYLÄ
HIPPOSHALLI

Esirukous sairaan puolesta – auttamista vai väkivaltaa?

■ KAARINA HEISKANEN teksti

Onko erirukous sairaudesta parantamisen puolesta auttamista vai väkivaltaa? **Martti Keinänen** Itä-Suomen yliopistosta tekee käytännön teologian väitöskirjaa sairauteen liittyvistä esirukouksista.

Tässä käytännöllisen teologian väitöstutkimuksessa haetaan aineistoa sairauteen liittyvistä esirukouksista. Tutkimusta ohjaavat professori **Paavo Ket-**

tunen ja dosentti **Jouko Kiiski** Itä-Suomen yliopistosta. Keinänen mukaan esirukoustoimintaan liittyy ongelmakohtia, joista on vähän tutkimustietoa.

Keinänen toivoo ihmisten kokemuksia esirukouksesta.

– Kerro omista tai läheisesi kokemuksista. Oletko hakenut sairauteen apua esirukouksesta soittamalla tai kirjoittamalla rukouspyyntöjä tai osallistamalla rukoustahtumiin? Onko apua hakenut

joku läheisesi, mahdollisesti jo edesmennyt henkilö.

Kirjoitukset ovat luottamuksellisia ja tiedot tulevat vain tutkimuskäyttöön.

► Kirjoita omista tai läheisesi sairauteen liittyvistä esirukouksista 30.6. mennessä yliopiston e-lomakkeelle netissä osoitteessa: <https://elomake.uef.fi/lomakkeet/8848/lomake.html>

On aika ilmoittaa lapsi seurakunnan kerhoon

Kerhojen kevätkausi päättyy pian. Seurakunta tarjoaa lapsille ja lapsiperheille leirejä ja kesätapahtumia myös kesän aikana.

Ensi toimintakauden ohjelma on jo tiedossa, ja kerhoihin voi ilmoittautua seurakunnan nettisivulla osoitteessa www.jyvaskylan-seurakunta.fi/ilmoittaudu.

– Seurakunnan varhaiskasvatus perustuu näkemykseen lapsesta kokonaisvaltaisena toimijana. Kasvatusajattelussa painottuvat eri kasvatusisältöjen nivoutuminen toisiinsa, vuorovaikutus lapsen ja aikuisen välillä sekä kasvatuskumppanuus perheen kanssa. Varhaiskasvatus on kokonaisuus, joka muodostuu hoidosta, kasvatuksesta ja opetuksesta, sanoo lapsityön vs. työalasihteeri **Leena Lyytinen**.

– Seurakunnan tehtävä on mahdollistaa innostava, kannustava ja turvallinen leikki- ja tutkimisympäristö. Kirkossa saa leikkiä!

Ilmoittaudu kerhoon!

Lasten maksuttomiin päiväkerhoihin ilmoittautuminen vuodelle 2014-2015 on alkanut. Kerhot ovat osa seurakuntamme

kristillistä varhaiskasvatusta ja ne on suunnattu 3–6-vuotiaille koti- tai perhepäivähoidossa oleville lapsille. Kerhot kokoontuvat aamu- tai iltpäivisin 1,5-3 tuntia kerrallaan.

Kerhoista vastaavat koulutetut lastenohjaajat. Kerhoja tarjotaan kaikissa alue-seurakunnissamme, useissa toimipisteissä. Ilmoittautumaan pääsee 18.5. saakka suoraan nettisivuillamme: www.jyvaskylanseurakunta.fi

Myö se ollaan tämän kirkon tärkeintä väkkee. Meistä kaikkein pienimmänkin Taivaan Isä näkkee.

www.kotimaa24.fi

Jalkahoidot, hieronnat ja lahjakortit Hierontapiste Iisopista

Liisa Nipuli, Kauppakatu 28 A 54
Puh. 050 362 2744

Juhlan Paikka

Pito- ja juhlapalvelu

PUNAINEN PIRTTI

Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpirtti.fi

hyvä paikka näkyä!

Terhi Takkinen 040 535 0047
jksrk.ilmoitukset@evl.fi

SOITA JA VARAA ILMOITUSTILA

Henki & elämä -lehteen

IKIMUISTOISET LAHJAT

www.piplia.fi ■

HOPEARIIPUKSET

Korulahja ajatuksella. Herran siunaus-riipus saatavana myös kultaisena.

KULTAINEN NIMIPAINATUS

Nahkakantisen Raamatun ja virsikirjan kanteen. Useita eri kansivaihtoehtoja. Tutustu valikoimaan www.piplia.fi

voimasanoja
PIPLIA.

TEEMAMUKIT

Arabian teemamukit arkeen ja juhlaan. Maalaukset Heljä Liukko-Sundströmin. Saatavana vain Pipliasta. ■ 26 € / kpl

Immanuel uskoo Jumalan kautta taiteen tekemiseen. Kristillisen sanoman lisäksi kappaleiden aiheissa käsitellään esimerkiksi syrjäytymistä, huumeiden käyttöä ja ihmiskauppaa. Immanuelin uusimmalla albumilla mukana ovat Roisi-Ronin ja Mikavelin lisäksi yksi suomiräpin kärkinimistä, Tuomas Kauhanen (keskellä).

King of the Jungle pärjasi listoilla

PETRI KANANEN teksti

King Of the Jungle. Tuolla singlellä Immanuel ponkasi Suomen iTunes-latausten kärkeen viime marraskuussa. Virallisella latauslistalla biisi oli sijalla kuusi. Rytmibarometrissä voitto irtosi historian toiseksi kovimmalla yläpeukkuprosentilla. YouTubessa *King of the Junglen* virallinen video on katsottu

Jou jou, kristillisestä hip-hopista tuli ilmiö

Keravalainen Immanuel ei ole laimentamassa sanomaansa entistä suurempien yleisöjen toivossa. Kolmannen levyn ilmestymisen mahdollisuus on 50–50.

PETRI KANANEN teksti
JIFFEL RECORDS kuva

Keravalainen Immanuel on viitoittanut tietä suomeksi räpätylle kristilliselle hip-hopille. Monien yllätykseksi kokoonpano on kiivennyt myös albumi-, lataus- ja soittolistoille.

– On meillä hyvä haipakka ollut. Immanuel oli ehkä ensimmäinen hip-hop-juttu, joka meni läpi sekulaaripuolella (uskonnottomalla), Immanuel-kaksikon toinen puoli Roisi-Roni eli **Roni Lempiäinen** sanoo.

Immanuelin tekstit ovat avoi-

mesti kristillisiä, eikä tekstien laimentamisella tavoiteltava suosion kasvattaminen kiinnosta.

– Uskomme, että kun Jumalan kautta tehdään taidetta, löydämme kulkia, että joita ei olisi kuviteltukaan. Emme ole laimentamassa sisältöä. Jos osaisi tuoda sisällön oikein, niin se olisi tärkeämpää kuin että sanotaan Jeesus joka lauseessa.

Vuonna 2012 perustetun Immanuelin kappaleissa kristillisyyden lisäksi aiheina ovat syrjäytyminen, huumeiden käyttö ja ihmiskauppa. Mistä aiheet löytyvät?

– Jotenkin on lähtenyt siihen suuntaan. On puhuttu, että kolmas levy voisi olla iloisempaa. Maailmassa on muutakin kuin raskasta. Ehkä aiheet kuvastavat sielun maisemaamme. Emme ole ajatelleet, mitä haluamme sanoa levyllä. On vain syntynyt biisejä ja levyjä.

Immanuel on julkaissut kaksi levyä kahdessa vuodessa. Vuonna 2012 julkaistiin *Kilosanomaa* ja heti seuraavana vuonna perään *Jumalanmiehiä*.

Milloin kolmas levy tulee?
– Olemme olleet puolen vuoden kirjoitustauolla, ja se loppuu 7. ke-

säkuuta. Levysoppari loppui edelliseen levyyn. Uuden levyn todennäköisyys on fifty-fifty. Musajutut kiinnostavat aina.

Immanuelin muodostavat kaksikko Roisi-Roni ja Mikaveli. Heidän arkeensa mahtuu muutakin kuin hip-hopia. Roisi-Roni opiskelee media-assistentiksi ja Mikaveli eli **Mikael Meklin** puolestaan toimii nuorisotyönohjaajana.

– Meillä on joustavat työnantajat. Yritämme keikkailla lauantaisin. Keskellä viikkoa on ripari- ja koulukeikkoja. Tänä vuonna teemme noin 60 keikkaa.

Entä jos hip-hop-ura lähtee vetämään oikein toden teolla?

– Kyllä meille molemmille on tärkeintä, että ollaan uskovia jabiä. Pyritään siihen, että hommat menisi eteenpäin, eli miten pääsee Herralle hommia tekemään. Se on ykkösjuttu. Meillä on avoin mieli. Mahdollisuuksia on mihin vain. Maailma on iso, ja on monenlaisia tapoja vaikuttaa. Ei ole estettä, että olisimme kohta Stadikalla.

Immanuel esiintyy Säynätsalons seurakuntakodilla 17.5. klo 17.00. Liput 5 euroa / riparikortilla ilmaiseksi.

Elämästä

Kuuluuko satakielen laulu Kuokkalassa ensi kesänä?

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti ja kuva

Olen **Paula Alatalo**, 52, lisäpatentteja hakeva pedagogiikan aikuisopiskelija Kuokkalasta. Olen ennen opintojani toiminut pitkään vientikaupan tehtävissä. Muutin nuorena Lappajärveltä Keski-Suomen Dostojevskin ja Pushkinin perässä, opiskelemaan venäjää ja kirjallisuutta.

Olin Ukrainassa opiskelemassa Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuden aikaan 1986. Suomen valtio kuljetti meidät opiskelijat sieltä pois. Ulkomaalaisiin ja vä-

hemmistöihin suhtautuminen oli jo silloin Ukrainassa tiukkaa.

Seuraan tiiviisti Ukrainan kriisiä. Kukaan ei tunnu tarkkaan tietävän, mitä siellä tapahtuu. En kuitenkaan kannan Ukrainan takia huolta Suomen turvallisuudesta. Mutta eivätkö ihmiset opi omasta historiasta mitään? Krimin sota oli 1853 ja alkuasetelmat olivat samanlaiset kuin nyt.

Toivon, että löydän jatkossakin työtä idänkaupan piirissä. Mutta miten EU-pakotteet vaikuttavat? Venäjä on Suomelle tärkeä vientikaupan ja venäjänkielen ympäril-

le, siksi tulevaisuus huolettaa, vaikka kielivalikoimaan kuuluu toki muitakin kuin venäjä.

Kotiperintöä on, että ammennan voimaa luonnosta, metsästä ja vesielementistä. Luonto on minun kirkkoni. Seurakunnan jumalanpalvelus oli ennen jylhä ja jyrkempi; nyt se on muuttunut puhuttelevammaksi ja siihen on jotenkin helpompi solahtaa.

Miksi Jyväskylää raivaa metsäalueitaan niin kovalla kädellä? Luonto on tähän asti ollut monimuotoista. Viime kesänä Kuokkalassa kuului jopa satakielen laulu. Kuuluuko

enää, metsähakkuiden jälkeen, kun pesimäalueita ei ole ja linnut ovat turvattomia harvassa metsässä?

Emme voi elää kauan nykymalliin, maapallo ei kestä kulutustasoamme. Meidän kuuluisi siirtää tämä hieno maapallomme elinvoimaisena tuleville polville. Aika moni voisi vähentää muun muassa vedenkulutustaan. Itse pyöräilen kesät talvet.

Suosikkivuodenaikani on loppukevät, kun kaikki alkaa olla vehreää ja ilma on täynnä linnunlaulua. Valon lisääntyessä herään aikaisemmin, olen paljon pirteämpi.

Paula Alatalo

Toistaiseksi en kannan huolta Suomen turvallisuudesta Ukrainan kriisin takia, sanoo Paula Alatalo.